

Konj z zlato grivo

(Podkarpatska pravljica)

Nihče ni mogel ujeti prelepega konja, ki se je vsak večer pasel na kraljevi pšenični njivi.

Bili so trije bratje, ki so sklenili, da bodo konja ujeli. Prva dva sta poskusila prvi in drugi večer, a zaman. Tretji večer je šel na prežnjo tretji brat, Lipe, ki sta ga starejša brata imela za bebčka. Kako bo on ujel konja, če ga onadva nista mogla?!

Tam za zlato pšenično njivo si je našel pripraven prostor v grmičju, zrl v nebo in štel zvezde, da bi mu čas hitreje mineval. Toda premagala ga je dremota, glava mu je kinkala, a vselej je zadela na trnje, tako da je bil Lipe takoj spet buden in čil. Tako je vzdržal do polnoči. In prav ko je na kraljevskem stolpu odbijala ura dvanajst, je pridirjal na pšenično njivo krasen konj. Zdaj pa zdaj se je vzel na zadnje noge, strigel z ušesi in potegnil veter v nozdrvi; ko pa je spoznal, da mu ne preti nevarnost, se je mirno pasel.

Lipe je prežal na ugoden trenutek. Ko je bil konj ves zaverovan v pašo, se je Lipe prikradel k njemu od zadaj in ga prijel za zlato uzdo.

Konj se je prestrašil in izpregovoril s človeškim glasom: »Pusti me, mladenič, ne bo ti žal!«

»Ne izpustim te! Zakaj se paseš v zlato pšenici?«

»Ker mi najbolj diši! Ker bi se mi brez nje ne svetila griva od zlata!« je zarežgetal konj. »Ako mi daš prostost, ti podarim zlato uzdo, za katero me držiš!«

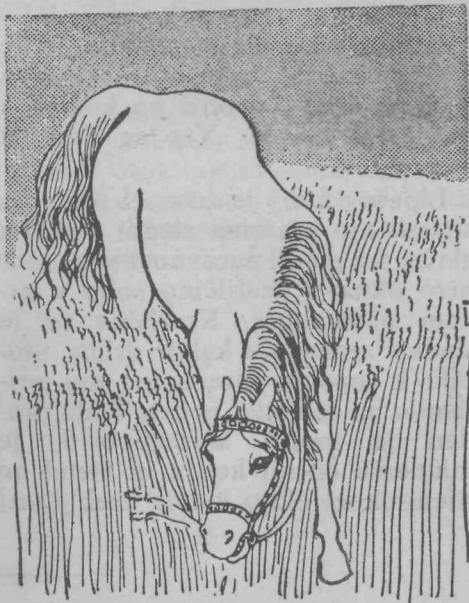
In ko mu je konj obljubil, da mu bo vedno služil, kadar bo v stiski — Lipe naj samo potrese z zlato uzdo — ga je Lipe izpustil. Konj je izginil bog ve kam tako naglo, da Lipe vobče ni opazil.

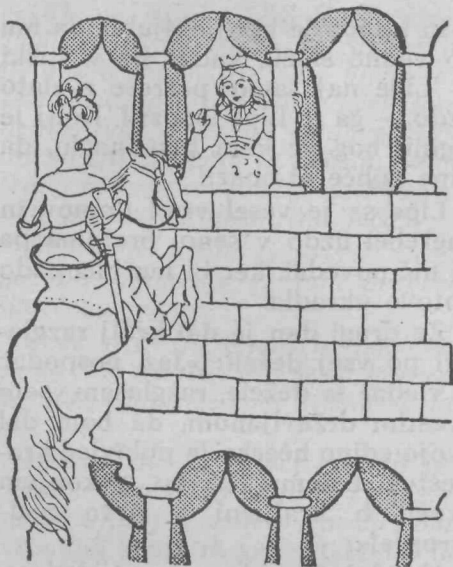
Lipe se je vesel vrnil domov in zagrebel uzdo v seno, bratoma pa ni nič povedal, ker bi mu bila uzdo gotovo ukradla.

Že drugi dan je dal kralj razglasiti po vsej deželi: »Jaz, gospodar in vladar te dežele, razglasam vsem zvestim državljanom, da bom dal svojo edino hčerko in polovico kraljestva tistemu, ki bo s konjem skočil h kraljični v prvo nadstropje!«

Na določeni dan je prijahala v kraljevi grad množica vitezov in raznih pogumnih mladeničev, ki bi se bili radi priženili. Tudi Lipetova brata sta si osedlala konja in hotela poskusiti srečo. Ko ju je Lipe prosil, naj ga vzameta s seboj, sta se mu samo smejala.

Komaj pa sta izginila za ovinkom, je Lipe izgrebel zlato uzdo, potresel z njo — in že je stal pred njim konj z zlato grivo: »Kaj želiš, dragi Lipe?«

»Rad bi tudi jaz tekmoval za kraljično.«

Konj se je samo nasmehnil: »To je malenkost, moj gospod! Sezi mi v levi uhelj!«

Lipe je segel in izvlekel krasno viteško obleko.

»In zdaj v desnega!«

Segel je in izvlekel viteško orožje. Brž se je preoblekel in bil je princ. Zavihtel se je v sedlo, in konj je zdirjal kakor veter, tako da je bil v trenutku pred gradom. Lipe je že od daleč videl, kako sta poskušala njegova brata skočiti na konjih v prvo nadstropje. Vse se jima je smejala.

Lipetov konj je zasopel tako, da sta obema bratoma zleteli čepici z glave, ter planil naravnost skozi odprto okno v kraljičino sobo v prvem nadstropju. Kraljična se je sladko zasmejala kakor grlica, stopila k lepemu vitezu ter mu pritislila na čelo zlat pečat. Toda preden je mogla izpregovoriti, je mladenič obrnil konja in zletel na njem skozi okno kakor orel. Konj

ga je odnesel domov; tam se je Lipe preoblekel v navadno obleko, viteško opremo pa je spravil, se zahvalil konju in ga spustil. Potem je še zagrebel zlato uzdo v seno, si prevezal z robcem čelo in hodil po dvorišču. Šele čez dolgo časa sta prihajala domov brata, vsa zamračena kakor noč.

»Ej, ti Lipe neumni,« sta klicala nanj že od vrat, »razsedlaj nama konja!«

»Najprej tistemu, ki bo izmed vaju zet gospoda kralja!« je rekel Lipe resno, v resnici pa ga je lomil smeh.

»Kar molči, neroda! Tebe tja poslati — to bi bilo nekaj!« sta se jezila brata.

»Kje pa imata svoji čepici?« je prav nedolžno vprašal Lipe.

»Ali ne boš tiho, ti radovednež?! In zakaj imaš zavezano glavo?«

»Ko sta vidva odjahala, sem splezal na skedenj in gledal za vama. Kar iznenada pa sem štrbunknil na tla in sem se potolkel.«

»Glej ga, prismodo!« sta se zadovoljno smejala brata. »Vdrugič vsaj ne boš tako radoveden! In ti si tudi hotel tekmovati, pa še na strehi ne znaš sedeti!«

»Kako sem se pa mogel obdržati na strehi! Videl sem vaju, ko sta s svojima konjema skočila namesto v prvo nadstropje komaj tako visoko kakor razsrjen maček. Ko sem to videl, sem se moral tako smejati in tako me je bilo sram, da se mi je v glavi zavrtelo in sem padel kakor snop.«

In Lipe, najmlajši, ki sta ga lastna brata zmerom zasmehovala, čeprav je bil pametnejši od njiju, je postal kraljev zet, in zavidali so mu vsi vitezi in junaki v deželi...